

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
DELEGATURA W BYDGOSZCZY

OFERTA EDUKACYJNA 2021/2022

Referat Edukacji Narodowej
Delegatura IPN w Bydgoszczy

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
DELEGATURA W BYDGOSZCZY

OFERTA EDUKACYJNA 2021/2022

Referat Edukacji Narodowej
Delegatura IPN w Bydgoszczy

SZKOLENIA DLA NAUCZYCIELI

Referat Edukacji Narodowej Delegatury IPN w Bydgoszczy prowadzi działania edukacyjne, wystawienicze i wydawnicze w zakresie porzbiiorowej i najnowszej historii Polski.

Dotyczą one zarówno wydarzeń o charakterze ogólnopolskim (odzyskanie niepodległości, walka o granice II RP, wojna i okupacja, podziemie niepodległościowe i opór antykomunistyczny w latach 1956–1989), jak i lokalnym (powrót Pomorza i Kujaw do wolnej Polski, zbrodnia pomorska 1939 r., wydarzenia bydgoskiego listopada 1956 r. oraz historia bydgoskiej, toruńskiej i włocławskiej Solidarności w latach 1980–1989).

Działania w województwie kujawsko-pomorskim realizujemy we współpracy ze szkołami, uczelniami, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, stowarzyszeniami, fundacjami, organizacjami pozarządowymi, mediami a także organami administracji rządowej i samorządowej.

„HISTORIA W KOLORACH” – czyli o polskich symbolach narodowych

Projekt adresowany jest do nauczycieli nauczania początkowego i wczesnoszkolnego. Uczestnicy szkolenia wezmą udział w zajęciach pokazowych, podczas których zaprezentowane zostaną elementy projektu: gra dydaktyczna Polak mały, książka edukacyjna, portal edukacyjny; scenariusze zajęć dla dzieci 3–6 lat i klas I–IV szkół podstawowych.

Liczba uczestników ograniczona.

Koordynator:

dr Kamila Churska-Wotoszczak

kamila.churska@ipn.gov.pl

GRY EDUKACYJNE IPN W NAUCZANIU HISTORII

Zapraszamy na szkolenie, którego celem jest prezentacja historycznych gier edukacyjnych IPN z omówieniem zasad oraz rozgrywkami w grupach. Istnieje także możliwość wypożyczenia gier.

Dostępne tytuły: 7. W obronie Lwowa, 111. Alarm dla Warszawy, 303. Bitwa o Wielką Brytanię, Kolejka, Mali powstańcy: Warszawa 1944, puzzle edukacyjne – IV rozbiór Polski, Reglamentacja, Znaj Znak (różne warianty), Małe ojczyzny. Bydgoszcz, Toruńskie ścieżki pamięci, Bydgoskie ścieżki pamięci, Dwie drogi – jedna Niepodległa (Józef Piłsudski i Roman Dmowski).

Koordynator:

Piotr Wiejak / piotr.wiejak@ipn.gov.pl

Grupy uczniowskie (do 20 osób) z opiekunem zapraszamy na zajęcia poświęcone wybranym tematom z dwudziestowiecznej historii Polski, które poprowadzi specjalista z Instytutu Pamięi Narodowej (w siedzibie Biura Edukacji Narodowej).

1. Dwie drogi - jedna Niepodległa (Roman Dmowski, Józef Piłsudski)
2. Wojna polsko-bolszewicka 1919–1921
3. Zbrodnie pomorska 1939
4. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie podczas II wojny światowej
5. Cichociemni – „Straż przednia wyzwolenia Polski”
6. Polskie Państwo Podziemne
7. 303 – dywizjon myśliwski w bitwie o Wielką Brytanię
8. Zbrodnie wołyńska – trzecie ludobójstwo na narodzie polskim w okresie II wojny światowej
9. Zbrodnie Katyńska 1940
10. Żołnierze Wyklęci
11. Polskie miesiące
12. Od „Solidarności” do wolności Polski (1980–1989)

Koordinator:

Miroslaw Sprenger / miroslaw.sprenger@ipn.gov.pl

LEKCJE ARCHIWALNE

Uczniów i nauczycieli zapraszamy na zajęcia archiwalne, które prowadzimy wspólnie z pracownikami Archiwum IPN w Bydgoszczy. Zajęcia (1,5 h) składają się z dwóch części:

prelekcji historycznej wraz z analizą źródeł historycznych z zasobu IPN, w tym aparatu represji PRL oraz zwiedzania archiwum IPN wraz z prezentacją materiału archiwalnego.

Tematyka lekcji i pokazów archiwalnych:

1. Niepodległa! Rok 1918
2. Niemiecka okupacja na Kujawach i Pomorzu południowym (1939–1945)
3. Zbrodnie pomorska 1939
4. Polskie antykomunistyczne podziemie niepodległościowe po 1945 roku
5. Stan wojenny w Polsce 1981–1983

Koordinator:

Miroslaw Sprenger / miroslaw.sprenger@ipn.gov.pl

OGÓLNOPOLSKIE PROJEKTY EDUKACYJNE

Referat Edukacji Narodowej Delegatura IPN w Bydgoszczy realizuje na poziomie regionalnym szereg ogólnopolskich konkursów i projektów edukacyjnych. Ich celem jest zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski, ze szczególnym uwzględnieniem historii regionalnej. Dzięki temu zagadnienia, wydarzenia oraz postaci zostają przywrócone do świadomości społecznej, wspierają konsolidację lokalnej społeczności i budowanie tożsamości narodowej.

ŁĄCZKA I INNE MIEJSCA POSZUKIWAŃ

Projekt jest przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych i 8 klas szkół podstawowych. Jego cele to wspieranie wychowania patriotycznego i przywiązania do „matych ojczyzn”, kształtowanie postaw empatii wobec ofiar systemów totalitarnych, poszanowania dla życia ludzkiego oraz rozbudzanie ciekawości badawczej poprzez poznanie warsztatu pracy historyków, archiwistów, genetyków i archeologów.

Na projekt składa się cykl 5 spotkań, z których każde będzie poświęcone miejscu, postaci lub problemom badawczym związanym z poszukiwaniami ofiar reżimów totalitarnych. Finalnym zadaniem będzie nakręcenie krótkiego (do 2 minut) filmu, zachęcającego młodzież do zainteresowania się tematyką prac biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN.

Projekt jest objęty Patronatem Narodowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Koordinator:

dr Kamila Churska-Wołoszczak / kamila.churska@ipn.gov.pl

Joanna Krzemień-Wiejak / joanna.krzemien@ipn.gov.pl

TURNIEJ DEBAT HISTORYCZNYCH

Poprzez wykorzystanie metody debaty oksfordzkiej projekt uczy samodzielnego myślenia, budowania logicznej argumentacji, słuchania innych, a także brania odpowiedzialności za wypowiedziane przez siebie słowa. Uczestnicy mają również okazję do poszerzenia wiedzy o historii Polski w XX wieku.

By wziąć udział w projekcie, należy zgłosić swoją drużynę (4-osobową wraz z opiekunem) do koordynatora projektu, w których zostaną przeprowadzone turnieje regionalne. Ich zwycięzcy wezmą udział w finałowym Turnieju Debat Historycznych organizowanym w Warszawie.

Koordinator:

Magdalena Basińska

magdalena.basinska@ipn.gov.pl

POLICJANCI W SŁUŻBIE HISTORII

Konkurs jest adresowany do uczniów policyjnych klas mundurowych w ramach współpracy Instytutu Pamięci Narodowej z Komendą Główną Policji.

Jego celem jest zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski ze szczególnym uwzględnieniem historii Policji w czasach II Rzeczypospolitej i II wojny światowej oraz jej wkładu w odzyskiwanie przez Polskę niepodległości i odbudowę Państwa Polskiego.

W ramach zadań konkursowych uczniowie odkrywają sylwetki policjantów, których postawa może być wzorem służby Polsce i Polakom, miejsca pamięci z nimi związane oraz przekazują zdobytą wiedzę innym.

Koordinator:

Miroslaw Sprenger / miroslaw.sprenger@ipn.gov.pl

ŻOŁNIERZE W SŁUŻBIE HISTORII

Konkurs jest adresowany do uczniów klas mundurowych w ramach współpracy Instytutu Pamięci Narodowej z Ministerstwem Obrony Narodowej.

Jego celem jest zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski ze szczególnym uwzględnieniem historii oręża polskiego w XX wieku oraz jego wkładu w budowę niepodległego i niezależnego Państwa Polskiego.

W ramach zadań konkursowych uczniowie odkrywają miejsca pamięci związane z historią oręża polskiego, sylwetki żołnierzy, których postawa może być wzorem służby Polsce i Polakom oraz przekazują zdobytą wiedzę innym.

Koordinator:

Miroslaw Sprenger

miroslaw.sprenger@ipn.gov.pl

AKCJE SPOŁECZNE

13
grudnia
1981

ZAPAL ŚWIATŁO WOLNOŚCI (13 grudnia 2021r.)

13 grudnia 1981 r. w Polsce został wprowadzony stan wojenny. Zapalenie świec w oknach wielu domów na całym świecie stało się znakiem pamięci o Polakach walczących o godność i wolność. Do tego symbolicznego gestu solidarności wzywali wówczas papież Jan Paweł II i prezydent USA Ronald Reagan, a płomień wolności rozbitysnął na Watykanie i w Białym Domu. Zapal światło wolności w oknie swojego domu 13 grudnia o godz. 19.30.

Koordinator:
dr Katarzyna Maniewska / katarzyna.maniewska@ipn.gov.pl

FESTIWAL FILMOWY „ECHA KATYNIA”

Kolejna edycja przeglądu odbędzie się w kwietniu 2022 roku. Zgodnie z ideą zaprezentujemy filmy dokumentalne i fabularne poświęcone zbrodni katyńskiej i tematyce ludobójstwa na narodzie polskim.

Informacje o przeglądzie pojawią w marcu 2022r.

Koordinator:
dr Piotr Wiejak / piotr.wiejak@ipn.gov.pl

WYSTAWA IPN W TWOJEJ SZKOLE

Projekty wystawiennicze dotyczą ważnych zagadnień z perspektywy historii Polski oraz regionu. Szeroki wybór tematów, od odzyskania przez Polskę Niepodległości, poprzez okres II wojny światowej po narodziny „Solidarności”, powoduje, że wystawy z dużym powodzeniem prezentowane są w wielu miastach Kujaw i Pomorza, również przy okazji historycznych rocznic.

Wystawy są bezpłatnie wypożyczane szkołom oraz placówkom kulturalnym i oświatowym. Towarzyszą im foldery i katalogi, a także propozycje zajęć dla młodzieży. Wraz z odpowiednim systemem wystawienniczym ekspozycje przygotowane są do prezentacji zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz.

Tytuły dostępnych wystaw:

1. Polskie symbole narodowe
2. Kresy – Ziemia Wschodnie Rzeczypospolitej

1918–1939

1. Ojcowie Niepodległości
2. „Należy stworzyć niepodległe państwo Polskie (...) z wolnym dostępem do morza”. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918–1920

3. Powstanie Wielkopolskie
4. Ofiary zbrodni. Operacja antypolska NKWD 1937–1938
5. Wojna polsko-bolszewicka na Kujawach i Pomorzu. Za Termopile starczą wam piersi własne
6. Józef Piłsudski

II wojna światowa 1939–1945

1. Wrzesień 1939. Polska wobec niemieckiej i sowieckiej agresji
2. Polacy w bitwie o Wielką Brytanię
3. Okupacja i zbrodnie niemieckie na Kujawach i Pomorzu południowym
4. Zapomniani kaci Hitlera. „Samoobrona” niemiecka na Pomorzu Gdańskim (Selbstschutz Westpreussen) w 1939 r.
5. Zbrodnia katyńska
6. „Wołają z grobów, których nie ma...”. Wołyń 1943
7. Sybiracy, zesańcy, deportowani...
8. Anna Jachnina ps. „Hanna”, „Hanka” (1914–1996) – autorka najpopularniejszej piosenki okupowanej Warszawy pt. Siekiera, motyka
9. Polska walcząca
10. Pokolenie Baczyńskiego
11. Witold Pilecki

1945–1956

1. „Nie jesteśmy żadną bandą... My jesteśmy z miast i wiosek polskich”. 5 Wileńska Brygada Armii Krajowej na Pomorzu
2. „Dla Ciebie, Polsko i dla Twojej chwały...”. Żołnierze Wyklęci Pomorza i Kujaw
3. Żołnierze Wyklęci. Podziemie niepodległościowe 1944–1963
4. Zapomniane ogniwo. Konspiracja młodzieżowa na ziemiach polskich 1944–56
5. Więzienne lata prymasa Stefana Wyszyńskiego (1953–1956)
6. Bydgoski istopad 1956 r.

1956–1989

1. Bunt robotników. Grudzień 70 – luty 71
2. Wolne Słowo. Niezależne wydawnictwa w Polsce 1976–1989
3. „Zwycięska dekada”. Region Bydgoski NSZZ „Solidarność” w ikonografii (1980–1989)
4. „O wieś wolną, niezależną, samorządną...”. Bydgoski Marzec 1981 i rejestracja „Solidarności” rolniczej
5. Radio „Solidarność”
6. Studencka „Solidarność”. NZS w Bydgoszczy
7. Studencka „Solidarność”. NZS UMK w Toruniu (1980–1989)
8. 586 dni stanu wojennego
9. Wydarzenia 1 i 3 maja 1982 r. w Toruniu
10. „Nasz duszpasterz i my”. Ks. Jerzy Popiełuszko w fotografiach i wspomnieniach Jerzego Szóstki
11. Twarze wrocławskiej bezpieki
12. Twarze toruńskiej bezpieki
13. Tu rodziła się opozycja
14. Tu rodziła się Solidarność
15. Tu rodziła się Solidarność rolników
16. Wybory czerwcowe 1989. Bydgoszcz – Toruń – Wrocław
17. I nazywali to Wojskiem Polskim...! Wojskowe Obozy Internowania w Polsce (1982–1983)
18. Stefan Wyszyński

Koordynator:

Miroslaw Sprenger / miroslaw.sprenger@ipn.gov.pl

1 MARCA

PROJEKTY FILMOWE I MULTIMEDIALNE

W ramach programu telewizyjnego Lekcja historii pracownicy Delegatury IPN w Bydgoszczy i dziennikarze TVP 3 Bydgoszcz realizują cykl reportaży poświęconych znanym postaciom i wydarzeniom historycznym związanym z regionem kujawsko-pomorskim. Polecamy 20-minutowe filmy jako materiał do wykorzystania podczas lekcji historii oraz spotkań z młodzieżą.

Przykładowe zrealizowane odcinki:

- Zło dobrem zwycięża – ks. Jerzy Popiełuszko ;
- Zakazane wspomnienie – Anna Jachnina, autorka najpopularniejszej piosenki okupowanej Warszawy pt. Siekiera, motyka...;
- To byli sąsiedzi – historia obozu w Karolewie k. Więcborka (pow. sępoleński);
- Tajemnica śmierci Piotra Bartoszcze;
- Cichociemni – sylwetki i misja żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych z regionu;

Materiały multimedialne (dostępne na kanale IPNtv w serwisie YouTube):

- prezentacje multimedialne (Polskie Państwo Podziemne, Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Wojskowe Obozy Internowania w Polsce 1982–1983)
- filmy dokumentalne (Obóz przesiedleńczy i pracy przymusowej Potulitz, Bydgoski listopad 1956 r.)
- spoty rocznicowe (Stan wojenny)

W ramach projektu **Notacje** dokumentujemy także wspomnienia świadków historii z okresu 1939–1989.

Koordinator:

Piotr Wiejak / piotr.wiejak@ipn.gov.pl

MOBILNA GRA HISTORYCZNA

Zachęcamy nauczycieli i uczniów do wzięcia udziału w grach miejskich przygotowanych przez pracowników Referatu Edukacji Narodowej w Bydgoszczy. Ich najważniejszym celem jest zaangażowanie młodzieży w wartościowe działanie edukacyjne; przybliżenie postaci miejsc i wydarzeń historycznych, a także krzewienie postaw oraz wartości patriotycznych.

Gra ActionTrack oparta jest o mapy Google. Gracz podąża do celu za pomocą nawigacji. Aby zagrać w grę w trybie terenowym (GPS), należy mieć naładowany telefon wraz z:

- systemem iOS (w wersji 8.0 i wyższej) albo Android (w wersji 4.2 i wyższej)
- uruchomioną funkcją GPS
- zainstalowaną aplikacją Action Track (dostępną w Google Play i AppStore)
- mobilnym dostępem do Internetu i włączoną usługą lokalizacji

**116 ROCZNICA URODZIN
MARIANA
REJEWSKIEGO**
16 SIERPNI 2021

GRA MOBILNA
POBIERZ KOD

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Wkrótce:

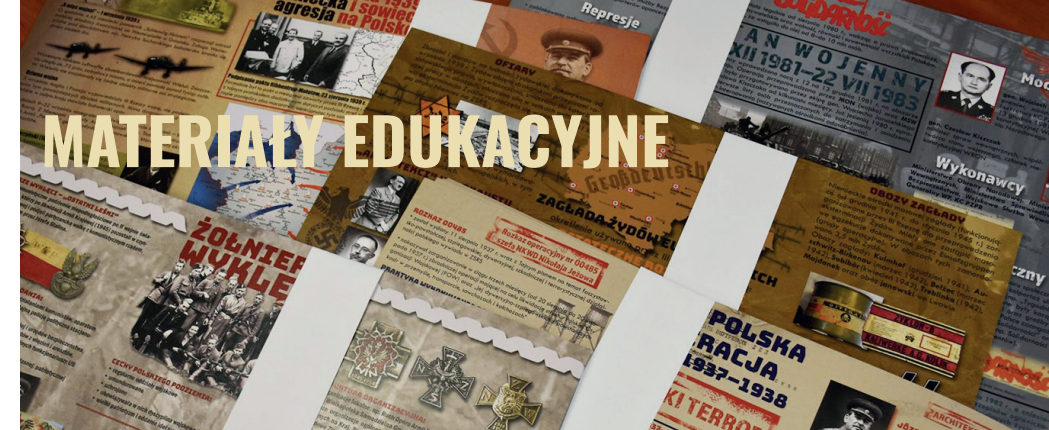
- Zakonspirowana Bydgoszcz
- ZAGŁUszaCZKA 1956

CICHOCIEMNI

„IDZIECIE JAKO STRAŻ PRZEDNIA DO KRAJU.
MACIE UDOWODNIĆ, ŻE ŁĄCZNOŚĆ Z KRAJEM
JEST W NASZYCH WARUNKACH MOŻLIWA”
- GEN. KAZIMIERZ SOSNKOWSKI

80 LAT TEMU, NOCĄ Z 15 NA 16 LUTEGO 1941 R., W RAMACH OPERACJI LOTNICZEJ „ADOLPHUS” ODBYŁ SIĘ PIERWSZY ZRZUT TRZECH SKOCZKÓW: MJR. STANISŁAWA KRZYMOWSKIEGO „KOSTKA”, RTM. JÓZEFA ZABIELSKIEGO „ŻBIKA” ORAZ KURIERA POLITYCZNEGO CZESŁAWA RACZKOWSKIEGO „ORKANA”. WYDARZENIE TO ZAPOCZĄTKOWAŁO KOLEJNE AKCJE PRZERZUTOWE 316 CICHOCIEMNYCH. DZIAŁALNOŚĆ CICHOCIEMNYCH – OCHOTNIKÓW WRACAJĄCYCH DO OKUPOWANEGO KRAJU OBEJMOWAŁA SŁUŻBĘ DLA PODZIEMIA NIE TYLKO W DYWERSJI, ALE TAKŻE W WYWIADZIE, LOTNICTWIE, BRONI PANCERNEJ, PRACY SZTABOWEJ, LEGALIZACJI I ŁĄCZNOŚCI.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Materiały edukacyjne obejmują wydawnictwa przeznaczone dla nauczycieli i uczniów, w tym gry edukacyjne, wydawnictwa popularyzujące historię oraz materiały do wystaw zawierające karty pracy. Przygotowywane materiały stanowią pomoc w zrozumieniu i usystematyzowaniu zagadnień historycznych.

Zbrodnia pomorska 1939. Materiały edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych

W wyniku badań naukowych i refleksji nad pierwszymi miesiącami okupacji niemieckiej na Pomorzu Gdańskim pojawiło się nowe pojęcie historyczne – zbrodnia pomorska 1939.

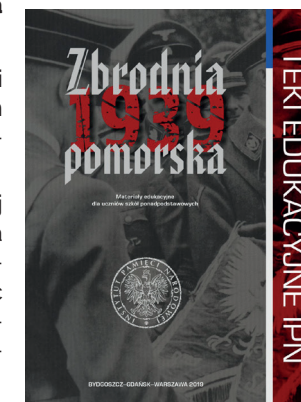
Zbrodnia pomorska 1939 – zawiera dwie części: esej historyczny dla nauczycieli oraz zestaw ćwiczeń dla uczniów. Esaj ma wyposażyć nauczyciela w podstawową wiedzę na temat zbrodni pomorskiej 1939 i zapoznać z najnowszym stanem badań historycznych w tym zakresie. Układ ćwiczeń dla uczniów odpowiada tytułom kolejnych części eseju.

Autorzy: dr Tomasz Ceran, Mirosław Sprenger

Album fotograficzny „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza” Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918–1920”.

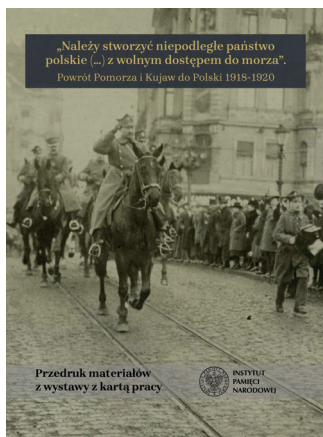
Publikacja jest rozszerzoną wersją wystawy o tym samym tytule. Album zawiera ponad 130 zdjęć oraz plakaty, ulotki i mapy. Składa się z 13 rozdziałów w układzie chronologiczno-rzeczowym, przedstawiających najważniejsze aspekty odzyskania niepodległości na Kujawach i Pomorzu.

Sposób prezentacji treści i bogata ikonografia sprawiają, że publikacja ma charakter edukacyjny, obejmując najistotniejsze wydarzenia z lat 1918–1920 i przybliżając najważniejsze aspekty odzyskania niepodległości na Kujawach, ziemi dobrzyńskiej, Kaszubach i Pomorzu.

Dzięki temu zarówno album, jak i wystawa mogą być wykorzystane w procesie nauczania i wychowania przez nauczycieli, nie tylko na lekcjach historii, języka polskiego i wiedzy o społeczeństwie, ale i godzinach wychowawczych oraz podczas uroczystości szkolnych.

Autorzy: dr Kamila Churska-Wotoszczak,
dr Barbara Męczykowska

„Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza” Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918-1920”. Przedruk materiałów z wystawy z kartą pracy.

Materiały zawierają ćwiczenia do wystawy przeznaczone dla uczniów.

Opracowanie karty pracy:
dr Kamila Churska-Wotoszczak

Tablice historyczne

Zestaw sześciu tablic (każda tablica w 15 kopiach umożliwia pracę w dwuosobowych grupach) to forma pomocy dydaktycznej, której celem jest wspieranie ucznia w poznawaniu trudnych i złożonych zagadnień z najnowszej historii Polski. Tablice składają się z tekstów wraz z ikonografią, wprowadzających w tematykę zagadnienia oraz tekstów źródłowych.

- Tematy tablic:
1. Odzyskanie przez Polskę niepodległości (11 listopada 1918 r.)
 2. Antypolska operacja NKWD (1937-1938)
 3. Niemiecka i sowiecka agresja na Polskę (1 i 17 września 1939 r.)
 4. Zagłada Żydów Europejskich
 5. Żołnierze Wyklęci. Polskie powojenne antykomunistyczne podziemie zbrojne
 6. Stan wojenny (1981-1983)

Autorzy: dr Katarzyna Maniewska, Piotr Wiejak

Dwie drogi – jedna Niepodległa (Józef Piłsudski i Roman Dmowski)

Gra dydaktyczna dla uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych.

Gra wspomaga ucznia w osiągnięciu celów kształcenia historycznego: dostarcza wiadomości, wspiera proces uczenia się, analizy historycznej, hierarchizacji wydarzeń, oceny skutków decyzji i działań bohaterów gry.

Gra zawiera dwustronną planszę, 24 karty tytułowe (z ilustracjami), 24 karty informacyjne (z tekstami historycznymi), 24 żetony (12 żetonów z herbem rodowym Józefa Piłsudskiego i 12 żetonów z herbem rodowym Romana Dmowskiego).

Autorzy: Mirosław Sprenger,
dr Katarzyna Maniewska

O wieś polską wolną, niezależną, samorządną. Od PSL do NSZZ RI „Solidarność” (1944-1989) - teka edukacyjna

Publikacja, przeznaczona dla szkół ponadpodstawowych, stanowi uzupełnienie nieobecnych w podręcznikach szkolnych informacji na temat antykomunistycznego oporu społecznego mieszkańców polskiej wsi w okresie 1944-1989.

Dzieje rolniczej „Solidarności” to historia nie tylko walki i oporu, lecz także dyskryminowania, represjonowania i prześladowania jej członków oraz ich rodzin przez aparat państwowy – organy władzy partyjnej i terenowej oraz aparat bezpieczeństwa PRL. Służba Bezpieczeństwa inwigilowała środowisko działaczy ruchu chłopskiego w całym kraju w ramach spraw operacyjnych i obiektowych.

Autorzy: dr Katarzyna Maniewska, dr Kamila Churska-Wotoszczak,
dr Przemysław Wójtowicz

PORTAL TEMATYCZNY

Zbrodnia pomorska 1939 - zbrodniapomorska1939.pl

„Wydarzenia nienazwane nie istnieją w historii i pamięci historycznej. W poszczególnych miejscach zbrodni na Pomorzu Gdańskim jest kultywowana pamięć o tych wydarzeniach, jednak tylko w wymiarze lokalnym. Większość Polaków niemieszkających w obecnym województwie pomorskim czy kujawsko-pomorskim nigdy o nich nie słyszała. Warto również podjąć próbę umiędzynarodowienia tematyki zbrodni pomorskiej – pierwszego w czasie II wojny światowej ludobójstwa nie wszystkich, ale dużej części mieszkańców Pomorza. Dzięki wieloletniej pracy wszystkich ludzi, dla których przeszłość jest ważna, zbrodnia katyńska czy zbrodnia wotyńska stały się częścią pamięci narodowej wszystkich Polaków. Powinno się stać podobnie ze zbrodnią pomorską”.

Księgarnia stacjonarna: ul. Wincentyny Teskowej 1, 85-130 Bydgoszcz

OKOLICZNOŚCIOWE KOSZULKI

CENTRALNA OFERA EDUKACYJNA:

WWW.EDUKACJA.IPN.GOV.PL

YOUTUBE:

PROFIL DELEGATURY IPN W BYDGOSZCZY:

WWW.FACEBOOK.COM/BYDGOSZCZIPN/

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

Delegatura w Bydgoszczy

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**
Delegatura w Bydgoszczy

www.ipn.gov.pl

**Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu**

ul. Wincentyny Teskowej 1, 85-130 Bydgoszcz

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ